

ПРОГРАМА

розвитку кафедри теоретичної фізики фізичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Кафедра теоретичної фізики має історію, яка починається у 1876 році. У той час її завідуючим і єдиним викладачем був проф. Шіллер М.М. Це була одна із перших у світі кафедр теоретичної фізики. У 1904-1922 рр. кафедрою теоретичної фізики керував проф. Косоногов Й.Й., який привів курс теоретичної фізики в Університеті у відповідність бурхливому розвитку фізики початку 20-го століття. У післявоєнний період кафедру очолювали всесвітньо відомі теоретики проф. Пекар С.І., проф. Давидов О.С., проф. Толпиго К.Б., тут працювали проф. Смірнов А.А. та проф. Кривоглаз М.О. У 1966-1994 рр. завідуючим кафедрою був проф. Федорченко А.М. Він створив низку підручників з теоретичної фізики, зокрема, перший повний курс теоретичної фізики українською мовою. В 1995-2004 рр. кафедру очолював проф. Пінкевич І.П. У 2004-2010 рр. завідуючим кафедрою був проф. Єжов С.М. У 2010-2015, р. кафедру очолював проф. Макарець М.В. Кафедра теоретичної фізики добре відома серед наукової спільноти світу, має перевірені часом традиції.

Підготовка фахівців на кафедрі теоретичної фізики здійснюється в рамках освітньої програми «Теоретична фізика». На вересень 2017 р. колектив кафедри налічує 13 штатних викладачів (5 професорів, 4 доценти і 4 асистенти), серед яких шість докторів фізико-математичних наук (проф. Васильєв О.М., проф. Дацюк В.В., доц. Ледней М.Ф., проф. Макарець М.В., проф. Пінкевич І.П., проф. Решетняк В.Ю.) і сім кандидатів фізико-математичних наук (доц. Андреев В.О., ас. Бєлих С.П., ас. Гнатовський В.О., доц. Романенко О.В., ас. Субота С.Л., ас. Тарнавський О.С., доц. Хотяїнцев В.М.). Активну участь у навчальному процесі беруть також провідні вчені інститутів НАН України.

1. Пріоритетні напрями роботи кафедри

Зважаючи на основні напрями розвитку фізичного факультету, Закон України «Про вищу освіту», Статут Університету, Державну комплексну програму розвитку Київського національного університету імені Тараса Шевченка на 2014-2020 рр., пріоритетними напрямами роботи кафедри теоретичної фізики є: навчально-методична та науково-дослідна робота, використання результатів науково-дослідної роботи в освітньому процесі, виховна робота зі студентами, підтримка та розвиток міжвузівських і міжнародних освітніх і наукових зв'язків, поглиблення наукової співпраці з інститутами НАН України та світу, залучення провідних фахівців НАНУ до навчально-методичної та науково-дослідної роботи, зокрема, читання лекцій із новітніх курсів, керування випускними кваліфікаційними роботами бакалаврів та магістрів, підготовка кадрів вищої кваліфікації, підготовка і виконання наукових проектів та грантів.

Стратегічними пріоритетами діяльності кафедри є:

- розширення напрямків профорієнтаційної діяльності кафедри, зокрема, пропаганда та популяризація науки, участь викладачів, науковців, аспірантів та

студентів в організації і проведенні олімпіад з фізики у середній школі, співпраця з Малою академією наук, організації наукових конференцій, семінарів та конкурсів наукових робіт;

- підвищення якості фундаментальних та прикладних наукових досліджень;
- пошук і втілення в життя новітніх методів і форм, навчально-інформаційних технологій підготовки фахівців;
- підготовка й виховання кадрів високого рівня кваліфікації;
- вдосконалення методичних матеріалів, а саме переробка робочих програм предметів у відповідності до потреб сьогодення;
- вдосконалення навчально-методичної бази з дисциплін для забезпечення успішного навчального процесу.

2. Навчальна та навчально-методична робота

Головним завданням кафедри у навчально-методичній роботі є покращення організації навчального процесу, методичного забезпечення курсів, високого рівня викладання навчальних дисциплін для підготовки бакалаврів та магістрів, перевірки якості знань студентів, різних видів практик. Зокрема,

- постійному оновленні змісту курсів;
- підготовці навчально-методичної літератури, в тому числі електронних навчальних посібників;
- забезпеченні розробки і вдосконаленні навчальної документації відповідно до сучасних вимог освітнього процесу та тенденцій розвитку факультету;
- вивченні досвіду провідних вищих навчальних закладів України та світу;
- підтримці та розширенні баз виробничої практики та виконання випускних кваліфікаційних робіт студентів в Україні та світі;
- сприянні впровадженню і удосконаленню новітніх форм і методів організації навчального процесу;
- підготовці частини спецкурсів для викладання англійською та іншими мовами.

3. Наукова робота та міжнародні зв'язки

Наукова робота викладачів і наукових співробітників кафедри буде виконуватись відповідно до Законів України, зокрема: «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про інноваційну діяльність», «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки». У відповідності до цих документів, планується:

- посилити роботу щодо публікації результатів наукових досліджень співробітників кафедри у високо-рейтингових фахових українських та зарубіжних виданнях;
- брати участь у конкурсах науково-дослідних проектів МОН України, НАН України, інших міністерств та відомств, а також установ та організацій державної та приватної форм власності;
- брати участь у конкурсах міжнародних проектів з метою проведення спільних наукових досліджень та навчальних програм з провідними науковими та навчальними центрами світу;

- сприяти залученню співробітників, студентів, аспірантів та докторантів кафедри до участі у міжнародних фахових наукових конференціях;
- посилити наукову співпрацю з установами НАН України, провідними зарубіжними університетами та науковими установами;
- сприяти розвитку актуальних наукових фундаментальних напрямів та перспективних прикладних напрямків в роботі кафедри;
- сприяти підвищенню якості науково-дослідної роботи кафедри, залучати до роботи наукового семінару кафедри провідних фахівців України та інших країн, забезпечити щорічне висвітлення персональних наукових здобутків співробітників кафедри;
- сприяти розвитку перспективних напрямів та методів наукової роботи кафедри, зокрема широкому впровадженню сучасних комп'ютерних методів;
- сприяти участі співробітників та аспірантів кафедри у програмах академічної мобільності та наукових стажувань;
- сприяти підготовці програм подвійного дипломування для магістрів та аспірантів кафедри.

4. Робота з абітурієнтами та студентами.

Основною задачею кафедри теоретичної фізики є підготовка конкурентоспроможних фахівців вищої кваліфікації світового рівня. На кафедрі планується:

- проводити профорієнтаційну роботу в соціальних мережах серед школярів з метою їх залучення до навчання, участі в олімпіадах з фізики, днях «відкритих дверей» та інших аналогічних заходах;
- запровадити та підтримувати ефективний зв'язок з випускниками кафедри для поширення інформації про кафедру та Університет, популяризації університетських цінностей;
- залучати студентів кафедри до виконання наукових досліджень; сприяти участі студентів кафедри у конкурсах наукових студентських робіт, олімпіадах та студентських наукових конференціях;
- залучати кращих студентів кафедри до участі у спільних науково-технічних проектах, які виконуються в лабораторіях кафедри;
- допомагати студентам у вирішенні всіх проблем щодо умов навчання, побуту у гуртожитках, сприяти їх працевлаштуванню тощо.
- забезпечити якісний методичний супровід проходження асистентської практики студентами магістратури, що спеціалізуються на кафедрі;
- рекомендувати здібних до наукової роботи випускників магістратури до вступу в аспірантуру.

5. Основні умови успішної реалізації програми

Основні умови успішного здійснення програми розвитку кафедри теоретичної фізичної полягають у:

- реалізації ефективної кадрової політики на кафедрі;
- цілеспрямованій та наполегливій профорієнтаційній роботі серед школярів; активній участі у міжнародних наукових та освітніх програмах;

- успішному використанні світового досвіду та чіткій організації навчально методичної та науково-дослідної роботи;
- активній участі викладачів та співробітників кафедри у пошуку шляхів поліпшення освітньої та наукової роботи кафедри;
- залученні до роботи кафедри провідних вітчизняних та закордонних фахівців;
- орієнтації на світовий досвід і міжнародні стандарти та тенденції, відповідності змісту навчального процесу кращим світовим традиціям, залученні до викладання відомих вчених і фахівців з теоретичної фізики.

Програму розвитку кафедри теоретичної фізичної фізичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка підготував професор, доктор фізико-математичних наук Решетняк Віктор Юрійович.

Обговорено та прийнято за основу ухвалою кафедри теоретичної фізики (витяг із протоколу засідання кафедри № 3 від « 8 » вересня 2017 р.)